

VEISKUPA JUBILEJAS REIZEI

JŌNS BROKS

Pagōjušo 1992. goda decembrī apritēja 10-tō godskōrta nu nāparostī svineigajom un aizkustynojūšajom vokora stuņdem tautas pōrpil̄deitajā Reigas sv. Jākuba katedralē, kod tur tyka konsekreits tagadejais Reigas arhidiecezes generalvikars Tinistas titularveiskups jō Ekselence Jōņs Cakuls.

Veiskups dzimis 1926. goda 4. julijā Rudzātu draudzes lauksaimniku giminē, mōcejīs vitejā Rudzātu pamatskulā un Aglyunas gimnazijā, kara beigu pūsmā, 1944. goda rudinī mobilizeits un, pēc apmōceibom Varšavas frontes tyvumā, iskaiteits I Boltkrīvijas frontes 8. gvardes armijā, bet uzbrukumā Berlinei smogi ivaiņōts un pēc ōrstēšonōs atbreivōts kai invalids. Tod jys ir turpynōjis mōceibas Preiļu vydusskulā, 1946. goda rudinī isastōjis Reigas Goreigajā Seminārā un 1949. goda 18. septembrī arhiveiskupsetropolis Antonijs Springovičs jū ir īsvētejis par prīsteri.

Jau 19. septembrī jaunprīsters sajam uzdavumu strōdēt par vikaru Reigas sv. Marijas Magdalenas bazneicā, bet 1950. goda

15. decembrī jys klyust šos draudzes prāvests un šymā posteni palik pat zynomu laiku pēc iceļšonas veiskupa gūda.

Pošaižlīdzīgi pildeidams sev uztycātū dvēseļu apryupes dorbu draudzē, nōkamais veiskups vīnlaiceigi ir gōdōjis par bazneicas krōšnumu, tōpēc blokus kōrtejim dīvnoma remontim jō darbeibas laikā, pīmāram, 1960. godā ir rodušis mōkslinika Pōvula Glaudāna veidōti sinas gleznōjumi «Kristus dzimšona», «Bēgšona uz Egipti» un «Kolna mōceiba».

Ap šū laiku ari mōkslineica Jadviga Zilvinska ir veidōjuse oltōrtelpas panno «Jōns Kristeitōjs» un «Svātō Gimine», un 1972. g. ir iblyvātī sōnu oltōri ar tōs pošas mōkslineicas darynōtom atteiceigom svātglesnom, bet vālōk ir nōcis klōt jauns mōkslinicisks konfesionals utt.

Pasateicūt nōkamō veiskupa gōdeibai, sv. Marijas Magdalenas bazneicā vīnmār ir bejuši jauni, skaisti procesijas karūgi un cyti liturgiski pīdarumi, kai ari kupls un labi apmōceits pošu procesijas daleibniku un oltōra pikolpōtōju pulks un spēceigs kōris, kū leidz aizīšonai pensijā ilgus godus vadeja un veidōja ērgelņiks Golubeckis.

Prāvestam J. Cakulam blokus draudzes dorbam vīnmār ir bejuši ari dažaidi cyti pīnōkumi. Pīmāram, jys jau 1953. g. icalts par kurijas mōju pōrznōtōju, leidz 1979. godam ir bejis Goreigō Seminara biktstāvs un nu 1961. goda ari ilggadeigs kurijas notars. Jys kai notars, reizē veikdams vysus tehniskō darbinika pīnōkumus, ir kurijā ikōrtōjis labi pōrskotomu sova laika voi, kai mādz saceit, takūšū dokumentaciju, un jys ari ir ryupējīs par iprikšējō laika ziņu sistematizeišonu un vyspōri Latvijas Bazneicas vēstures apzynōšonu un vysu svareigōkūs nūtykumu dokumentēšonu.

Saidā sakareibā varim pīminēt kaut jō pētejumus par Reigas metropolijas bazneicom un prīsterim, kai ari pādejus godu publikācijas katōļu izdavumūs. Daudzi asam lasejuši «Katōļu Dzeivē» jō apstrōdōtū dorbu «Kardinals Romas Katōļu Bazneicā Latvijā». Sovukōrt Australijas latvišu katōļu biletens «Grēdzens», atzeimejūt «Katōļu kalendara» iznōkšonu 1992. g., izceļ veiskupa rokstu «Cik katōļu Latvijā?», kurā pagōtne sasavej ar tagadni. Zynōšonas par sovas dzimtines Bazneicas pagōtni na reizi skaņ ari jō pōrdūmōtajōs mōceibōs.

Pāvests Pōvuls VI. 1972. godā ir tūreizejū prāvestu J. Cakulu īskaitejis sovu monsiņjoru voi kapelanu pulkā, un pāvests Jōns Pōvuls II 1982. goda 18. oktobrī jū ir icēlis par Reigas un Lipōjas paleigveiskupu ar pēcteiceibas tīseibom uz metropolijas vērsгона krāslu.

1982. goda 12. decembrī, kai saceits, sv. Jākuba katedralē nūteik jaunicaltō veiskupa konsekracija, kū izdora tūreizejais metro-

polijas apostoliskais administrators veiskups, jau pēc pavysam eisa laika kardinals, Julijans Vaivods ar veiskupim Valerijanu Zondaku un Kazimiru Duļbinsku kai leidzkonsekratorim. Samōs svineibōs klōt ir ari daudzi metropolijas prīsteri, Goreigō Seminara audzēkni un Latvijas cytu konfesiju augstōki pōrstōvi.

Turpmōk veiskupa J. Cakula ikdīna saistōs ar narimteigu dorbu kurijā, kur jū, blokus iprikšējō laika pīnōkumim, tagad kai kardinala generalvikaru vīnmār gaida dažaidi atbiļdeigi uzdavumi, kas pastōveigi vairojās godūs vacō kardinala veseleibas stōvūklam pasaslyktynojūt. Kotru dinu agrōs reita stuņdēs un vokorūs, kai ari parostajōs svātdīnēs veiskups Cakuls, taipat kai agrōk, sv. Marijas Magdalenas bazneicā nūtur sv. Misi un cīteigi sēd grākusyudzes krāslā. Jys ari brauc kanoniskajōs draudzū vizitacijōs un dažaidūs gadejumūs celebrey pontifikaldīvkolpōjumus un uzrunoj tautu sv. Jākuba katedralē un cytōs bazneicōs.

1985. godā un pēc tam 1987. godā veiskups kūpā ar kardinalu pīsadola veiskupu sanōksmēs Romā un tur teikās ar pāvestu Jōni Pōvulu II.

Kod, veidojūtīs lelōkai politiskai breiveibai, Latvijā var sōkt dūmōt par katōliskū īspistū vōrdu, veiskups J. Cakuls kūpā ar tagadejū arhiveiskupu-metropolitu Jōni Pujatu, kurijas notaru mons. Zigrīdu Nagli un, tūreiz vēļ Vōcijā dzeivojūšū, tagadejū Reigas Goreigō Seminara profesoru Ontōnu Smelteri pyulejās izmontōt vysas īspējas, lai Latvijas katōli pēc daudzū godu desmitu stōrplaika otkon varātu sajimt katōliskas grōmotas un periodiku. Tōpēc, tim, kas nōkūtnē runōs par katōliskūs rokstu atdzimšonu Latvijā, byus jōatmiņ ari šei vēsturiskō patīseiba, jō Ekselencem Cakulam ryupes par katōliskūs rokstu liktinim it leidza kotru dinu.

Vyspōri veiskupam J. Cakulam rakstureigas ir taidas īpašibas, kai dziļa ticeiba, pazemeiba, pošaižlīdzība, strōdeiba un ļūti dzeiva atsauceiba cytu cylvāku vajadzeibom.

Pēc 1990. goda 24. maja, ar kardinala J. Vaivoda aizīšonu myužēibā, veiskups J. Cakuls klyust par metropolijas apostoliskū administratoru, bet jys, ari pildeidams sovus pīnōkumus, tyulerļyudz Svātū Krāslu icēlt metropolijai cytu pōrvaldņiku. Svātō Krāsla atbiļde, kai zynom, nōk 1991. goda 8. majā ar prelata Jōņa Pujata iceļšonu par Reigas arhiveiskupu-metropolitu. Tai veiskups J. Cakuls otkon ar jam rakstureigū pošaižlīdzību pylda arhiveiskupijas generalvikara pīnōkumus, blokus tim padorūt ari daudz cytu dorbu.

Tōpēc jubilejas reizē saceisim Augstajam Ganeitōjam sirsneigu paļdis par leidzšinejū uzupureigū dorbu un lyugsim jam Dīva paleigu vēļ daudzim ražeigim godim, vairojūt Dīva gūdu un sekmejūt dvēseļu pestēišonu sovas tautas vydā!